

Σ.Α.Τ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 180/04

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α΄

Συνεδρίαση 21-4-2004

Σύνθεση

Πρόεδρος: Κων/νος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κράτους

Νομικοί Σύμβουλοι: Δημήτριος Λάκκας, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νικόλαος Κατσίμπας, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Παπαδόπουλος, Βασίλειος Σουλιώτης, Χρήστος Παπαδόπουλος.

Εισηγητής: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης.

Αριθμός ερωτήματος: Δ15/οικ/3703/26-2-04 της Δ/σης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν για τη χορήγηση ενημερότητας πτυχίου σε εργοληπτική επιχείρηση που λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας είναι υποχρεωτική η προσκόμιση βεβαίωσης εκπλήρωσης των οικονομικών της υποχρεώσεων στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ).

Επί του ερωτήματος αυτού το Α΄ Τμήμα του Ν.Σ.Κράτους γνωμοδότησε ως κατωτέρω:

Ι. α) Με το άρθρο 4 του Ν. 2940/01 (Α΄180) αντικαταστάθηκε το άρθρο 16 του Ν. 1418/84 (Α 23) και οι εγγεγραμμένες στο κατά το άρθρο 15 του Ν.1418/84 μητρώο εργοληπτικές επιχειρήσεις υποχρεώθηκαν να υποβάλουν

Σ.Α.Τ.Ε.

αιτήσεις για την επανάκρισή τους και την κατάταξή τους στις προβλεπόμενες από το άρθρο 16 νέες τάξεις, με τις αναφερόμενες σαυτό προϋποθέσεις, ενώ στην παράγραφο 46 του άρθρου αυτού προβλέφθηκε για πρώτη φορά η χορήγηση από την αρμόδια για την τήρηση του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.Ε.Π.) υπηρεσία της «Ενημερότητας Πτυχίου», ορίσθηκαν σε γενικές γραμμές οι προϋποθέσεις για τη χορήγησή του, η απαλλαγή των κατεχουσών την «Ενημερότητα Πτυχίου» επιχειρήσεων από την υποχρέωση προσκόμισης στις δημοπρασίες κατασκευής δημόσιων έργων των καλυπτόμενων από αυτή δικαιολογητικών και εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε να προσδιορίζει ειδικότερα με απόφασή του τα απαιτούμενα στοιχεία για τη χορήγηση της «Ενημερότητας Πτυχίου».

β) Σύμφωνα με την πιο πάνω εξουσιοδότηση εκδόθηκε η με αριθμό Δ15/οικ/10128/25-6-03 (882/2-7-03 Β' και ορθή επανάληψη 1628/5-11-03, Β') απόφαση του Υφυπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε στα άρθρα 3 και 4 της οποίας καθορίζονται τα «στοιχεία που συνθέτουν την ενημερότητα πτυχίου...» με κριτήριο την εφαρμογή ή μη των διατάξεων του Π.Δ. 334/00 (Α' 279) που αφορά στην «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας για τα δημόσια έργα προς τις διατάξεις της Οδηγίας Ε.Ο.Κ. 37/93 κ.λ.π.».

Στα άρθρα 3. Α.5 και 4 Α.4 αντίστοιχα, ορίζεται, ότι για την έκδοση «Ενημερότητας Πτυχίου» πρέπει η εργοληπτική επιχείρηση που είναι εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.Ε.Π. να προσκομίσει στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι, «η Εταιρεία έχει εκπληρώσει τις οικονομικές της υποχρεώσεις προς τους επαγγελματικούς φορείς και τα ταμεία. (Βεβαιώσεις από τους επαγγελματικούς φορείς και τα ταμεία)» και «η επιχείρηση και τα στελέχη της έχουν εκπληρώσει τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τους επαγγελματικούς φορείς και τα ταμεία. (Βεβαιώσεις από τους επαγγελματικούς φορείς και τα ταμεία)».

II. Από το αναφερόμενο στο ερώτημα ιστορικό προκύπτει, ότι στα πλαίσια εφαρμογής της προ ολίγου αναφερθείσας απόφασης του Υφυπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε, η αρμόδια για την τήρηση του Μ.Ε.Ε.Π. και την έκδοση «Ενημερότητας Πτυχίου», υπηρεσία της Γεν. Γραμ. Δημ. Έργων., ζήτησε από τις εγγεγραμμένες στις τάξεις Τρίτη έως και Έβδομη Εργοληπτικές Επιχειρήσεις, που λειτουργούν υποχρεωτικά ως Ανώνυμες Εταιρείες, να προσκομίσουν. «βεβαίωση εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων της

επιχείρησης προς το Τ.Ε.Ε. και μια εργοληπτική οργάνωση», σύμφωνα με τα άρθρα 3.Α.5 και 4.Α.4. της απόφασης αυτής, θεωρώντας ότι το Τ.Ε.Ε είναι «βασικός επαγγελματικός φορέας των εργοληπτικών επιχειρήσεων».

Η εργοληπτική επιχείρηση με την επωνυμία «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΤΕΒΕ», αρνήθηκε, ισχυριζόμενη ότι κάτι τέτοιο δεν προέκυπτε από το άρθρο 16 παρ.46 του Ν.1418/84 και την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του απόφαση του Υφυπουργού Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. επικαλούμενη και τη με αριθμό 270/93 γνωμοδότηση του Β' Τμήματος του Ν.Σ.Κράτους και προσκόμισε βεβαίωση εκπλήρωσης των οικονομικών της υποχρεώσεων στο Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Ροδόπης, στο οποίο ήταν γραμμένη.

Η αμφισβήτηση αυτή προκάλεσε την υποβολή του αναφερόμενου στο προίμιο της παρούσας ερωτήματος.

III) α. Στο άρθρο 1 και 2 παρ.1 του από 27-11-14/12-1926 Π.Δ/τος «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων» όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 1 του Ν.1486/84 και 2 του Π.Δ.512/91, ορίζονται ότι:

Άρθρο 1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας» (ΤΕΕ), το οποίο εδρεύει στην Αθήνα και έχει περιφερειακή διάρθρωση. Το Τ.Ε.Ε υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Δημοσίων Έργων».

Άρθρο 2. «Ι. Ως τακτικά μέλη του ΤΕΕ εγγράφονται υποχρεωτικά όλοι οι Ελληνικής ιθαγένειας ή οι έχοντες την ιθαγένεια κράτους-μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, διπλωματούχοι του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου των Πολυτεχνικών Σχολών της Χώρας και των ισοτίμων σχολών του εξωτερικού μετά τη λήψη της άδειας άσκησης του επαγγέλματος. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν την εγγραφή στο ΤΕΕ χωρίς Ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια Κράτους μέλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διατηρούνται σε ισχύ».

β. Από τις πιο πάνω διατάξεις σαφώς προκύπτει ότι μέλη είναι-και μάλιστα υποχρεωτικά- μόνο φυσικά πρόσωπα, διπλωματούχοι μηχανικοί και κατά συνέπεια, το Τ.Ε.Ε, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «βασικός επαγγελματικός φορέας των εργοληπτικών επιχειρήσεων» που λειτουργούν με τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η ερωτώσα υπηρεσία.

γ. Η αίτηση αυτή δεν αναιρείται από το ότι στο άρθρο 35 παρ. 1 και 2 του ίδιου Π.Δ. (όπως ισχύει) προβλέπεται ότι στους πόρους του Τ.Ε.Ε περιλαμβάνονται, όχι μόνο το εφάπαξ καταβαλλόμενο ποσό για την εγγραφή των μελών του και η ετήσια συνδρομή τους, αλλά και ετήσια συνδρομή των εγγεγραμμένων στο Μ.Ε.Ε.Π. εργοληπτικών επιχειρήσεων, όπως και των εγγεγραμμένων στα αντίστοιχα μητρώα εκπονήσεως μελετών επιχειρήσεων, καθώς και τα «δικαιώματα δια την εν τω οικείω ειδικώ βιβλίω καταχώρισιν των επωνυμιών και δια την έκδοσιν πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων κατά τα δια διατάγματος ορισθησόμενα».

Ως ειδικό βιβλίο καταχώρησης επωνυμιών, νοείται το υπό του άρθρου 39 παρ. 4 του ίδιου Π.Δ./τος προβλεπόμενο, στο οποίο περιλαμβάνονται τα ονόματα των φυσικών και οι επωνυμίες των νομικών προσώπων, που ασκούν τεχνικά επαγγέλματα στην Ελλάδα.

Όμως η καταχώριση στο πιο πάνω «βιβλίο» δεν μετατρέπει τα μη πληρούντα τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 του αναφερθέντος Π.Δ./τος φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε μέλη του Τ.Ε.Ε. και κατά συνέπεια το Τ.Ε.Ε. δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «επαγγελματικός τους φορέας» και μάλιστα «κύριος» όπως θεωρεί η ερωτώσα υπηρεσία.

Τα πιο πάνω δεν αναιρούν βέβαια το δικαίωμα του Τ.Ε.Ε να επιδιώξει την είσπραξη των προς αυτό οφειλομένων και από τα μη μέλη του κατ' εφαρμογή των περί εισπράξεων δημοσίων εσόδων διατάξεων, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 του αφορώντος στη λειτουργία του Π.Δ./τος.

IV). α. Σε αντιδιαστολή με τα διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη παράγραφο επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1, 3 και 6 του Ν. 2081/92 (Α' 154) «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων, τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 1712/87 για τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις», «Τα Επιμελητήρια είναι υποχρεωτικές, αυτοτελείς και ανεξάρτητες ενώσεις φυσικών και νομικών προσώπων, που ασκούν εμπορική δραστηριότητα σε ορισμένη περιφέρεια, αποτελούν νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου ...» (παρ. 1) «Μέλη του Επιμελητηρίου είναι υποχρεωτικά:

α. Τα φυσικά πρόσωπα, που έχουν την έδρα της εμπορικής δραστηριότητας στην περιφέρεια του Επιμελητηρίου.

Σ.Α.Τ.Ε.

β. Τα νομικά πρόσωπα και οι συνεταιρισμοί, εφόσον έχουν εμπορική ιδιότητα και έδρα στην περιφέρεια του Επιμελητηρίου.

γ. Τα υποκαταστήματα ημεδαπών επιχειρήσεων ... Η υποχρέωση εγγραφής άρχεται στην περίπτ. α' από την έναρξη της εμπορικής δραστηριότητας, στις δε περιπτώσεις β' και γ' από της συστάσεως ή της εγκαταστάσεώς τους αντίστοιχα.».

«6. Σε κάθε νομό μπορεί να λειτουργεί ένα Επιμελητήριο. Όπου κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, λειτουργούν αυτοτελή εμποροβιομηχανικά, βιοτεχνικά και επαγγελματικά Επιμελητήρια, αυτά εξακολουθούν να λειτουργούν ...».

β. Λαμβανομένου λοιπόν υπόψη ότι οι Ανώνυμες Εταιρείες έχουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα αφενός και αφετέρου, είναι υποχρεωτικά μέλη του λειτουργούντος στην έδρα του οικείου νομού Επιμελητηρίου, σε αντίθεση με τις περί Τ.Ε.Ε. διατάξεις, του οποίου δεν μπορούν καν να είναι μέλη, καθίσταται προφανές, κατά την κρατήσασα στο Τμήμα άποψη, απαρτισθείσα από τους Νομικούς Συμβούλους, Δημήτριο Λάκκα, Θεόδωρο Ρεντζεπέρη, Δημήτριο Αναστασόπουλο, Δημήτριο Παπαδόπουλο, Βασίλειο Σουλιώτη και Χρήστο Παπαδόπουλο (ψηφοί έξι), ότι, η προσήκουσα απάντηση στο τεθέν ερώτημα : ... είναι αρνητική.

ν. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίσθηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Κ. Βολτή και τους νομικούς συμβούλους Ηλία Παπαδόπουλο και Νικόλαο Κασιμίπα (ψηφοί τρεις), από τις ανωτέρω διατάξεις και τις ακολούθως αναφερόμενες, συνάγονται τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 35, που αφορά στους πόρους του Τ.Ε.Ε., «Α. Πόροι του Τεχνικού Επιμελητηρίου εισίν : 1) Ετησία συνδρομή των μελών ... 2) Δικαίωμα εγγραφής των μελών εφ' άπαξ ... 3) Ποσοστόν ... εκ των καταβαλλομένων ποσών εις εργολάβους ... 4) Ποσοστόν ... επί του προϋπολογισμού ... 5) Ετησία συνδρομή εκ μέρους ανωνύμων εταιρειών επιχειρήσεων οικοδομικών έργων ή κατασκευής ... 6) Δικαιώματα δια την εν εν τω οικείω ειδικώ βιβλίω καταχώρισιν των επωνυμιών και δια την έκδοσιν πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων κατά τα δια διατάγματος ορισθησόμενα ...

Β) Τα τυχόν υπό των υποχρέων, όπως αποτελώσι μέλη του Τ.Ε. καταβληθέντα ποσά εις τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια λόγω συνδρομής. Τα ποσά ταύτα αποδίδονται ...».

Σ.Α.Τ.Ε.

Σ.Α.Τ.Ε.

Επίσης στο άρθρο 39 ορίζεται : «1. Πας ο ασκών εν Ελλάδι οιασδήποτε φύσεως τεχνικόν επάγγελμα υποχρεούται όπως εντός εξ μηνών από της ενάρξεως των εργασιών του Τ.Ε. αγγείλη τούτο δια των κατά τόπους νομομηχανικών προς το Επιμελητήριον ... σημειών το ονοματεπώνυμον και την κατοικίαν αυτού ή των μελών της εταιρείας ή των διοικητών της ανωνύμου εταιρείας ... 4. Επί τη βάσει των κατά τα ανωτέρω αναγγελιών το Επιμελητήριον τηρεί ίδιον βιβλίον των τεχνικών επωνυμιών όπερ είναι τοις πάσιν προσιτόν. Το βιβλίον τούτο περιέχει τον αριθμόν και την χρονολογίαν της εγγραφής και ... 5. Παραλειπομένης αναγγελίας τινός το Επιμελητήριον προβαίνει εξ επαγγέλματος εις την εν τω οικείω βιβλίω καταχώρισιν της σχετικής επωνυμίας».

Παράλληλα στα άρθρα 15, 16 και 17 του ν. 1418/1984, όπως ισχύουν, ορίζεται ότι την κατασκευή δημόσιων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ). Για την παρακολούθηση της τεχνικής εμπειρίας στην κατασκευή έργων των προσώπων που στελεχώνουν τις εργοληπτικές επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ τηρείται Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ). Από το σύνολο των σχετικών διατάξεων, συνάγεται, ότι αντιμετωπίζονται και ελέγχονται κατά τον ίδιο τρόπο στο πλαίσιο των διατάξεων για την εκτέλεση δημόσιων έργων εργοληπτικές επιχειρήσεις (ε.ε.) και στελέχη αυτών, αφού άλλωστε τα κριτήρια εγγραφής ε.ε. είναι κυρίως η στελέχωση τους από τεχνικούς εγγεγραμμένους στο ΜΕΚ, δηλαδή τεχνικούς διπλωματούχους ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και πρώην ανωτέρων τεχνικών σχολών, που ασχολούνται με την παραγωγή έργων σε οποιοδήποτε στάδιο της, οι οποίοι εγγράφονται στο ΜΕΚ μετά τριετία ή πενταετία αντίστοιχα από την άσκηση του επαγγέλματος. Παράλληλα σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του οργανικού νόμου του Τ.Ε.Ε., οι διπλωματούχοι του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου και Πολυτεχνικών Σχολών της Χώρας, είναι τακτικά μέλη του Τ.Ε.Ε., οι οποίοι αντιμετωπίζονται από άποψη εισφορών προς αυτό ανάλογα με την ιδιότητα τους ως μέλη στο ΜΕΚ και στο ΜΕΕΠ (βλ. απόφαση Δ16γ/011/130/Γ/21.2-8.3.1991 Υπ. Οικονομικών και ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ Β' 134). Η ίδια μεταχείριση, όπως στα ανωτέρω μέλη του Τ.Ε.Ε. επιφυλάσσεται αυτοτελώς και στις ανώνυμες εταιρίες κατασκευής δημόσιων έργων, που στελεχώνονται από τα

ανωτέρω τακτικά μέλη του Τ.Ε.Ε. (ή και άλλα στελέχη) και τα ίδια ωφελήματα από τη λειτουργία του Τ.Ε.Ε. παρέχονται και σ'αυτές, όπως στα άλλα μέλη του.

Εξάλλου το στοιχείο της υποχρεωτικότητας της εγγραφής ενός νομικού προσώπου σε Επιμελητήριο, όπως εκφράζεται στο άρθρο 2 του οργανικού νόμου του Τ.Ε.Ε. και στο άρθρο 1 του Ν. 2081/1992, απορρέει από το άρθρο 12 παρ. 6 του Συντάγματος. Για τούτο εγγραφή ανώνυμης εταιρίας, η οποία έχει εμπορική ιδιότητα, στο Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο της περιφέρειας της έδρας της, δεν αφαιρεί τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της εγγραφής της στο Τ.Ε.Ε., αν ασκεί το τεχνικό επάγγελμα. Τούτο, σαφώς συνάγεται από το άρθρο 35 υπό στοιχείο Β' του οργανικού νόμου του Τ.Ε.Ε. που, προαναφέρθηκε, όσον και από το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 2081/1992, με το οποίο επιφυλάσσεται η εφαρμογή των διατάξεων για τη λειτουργία αυτοτελών επαγγελματικών επιμελητηρίων, που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου. Τέλος, σημειώνεται, ότι τμήματα Τ.Ε.Ε. μπορεί να συσταθούν και να λειτουργούν κατά νομούς, εν προκειμένω δε η εγγραφή της συγκεκριμένης εταιρίας στο Βιοτεχνικό Τμήμα του Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Ροδόπης, με αντικείμενο επιχείρηση λατομείου - παραγωγή σκύρου, άμμου κ.λ.π. δεν επηρεάζει την υποχρεωτική εγγραφή της στο Τ.Ε.Ε., γιατί ασκεί το τεχνικό επάγγελμα με την μορφή εργοληπτικής επιχείρησης.

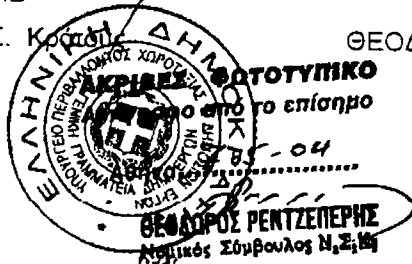
Κατά ταύτα στο ερώτημα σύμφωνα με τη γνώμη της μειοψηφίας προσήκει η απάντηση ότι οι ανώνυμες εταιρίες που είναι εργοληπτικές επιχειρήσεις κατασκευής δημόσιων έργων υποχρεούνται να προσκομίσουν βεβαίωση εκπλήρωσης των οικονομικών τους υποχρεώσεων προς το Τ.Ε.Ε. ως επαγγελματικό τους φορέα.

Αθήνα 3/5/2004

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΟΛΤΗΣ

Αντιπρόεδρος Ν.Σ. Κοζάνης

Ο Εισηγητής

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗΣ

ΓΝΩΜ 1960**